

Beantwoording vragen Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Deze concept-AMvB is onderdeel van het rijksbeleid ten aanzien van wonen in de nabijheid van bestaande hoogspanningslijnen. Dit beleid is opgesteld naar aanleiding van de onrust die er bij een aantal bewoners en bewonersgroepen is over (de risico's van) wonen bij hoogspanningslijnen. Wetenschappelijk is er echter nooit een oorzakelijk verband aangetoond tussen de blootstelling aan magneetvelden van hoogspanningslijnen en gezondheidsklachten. De minister van Economische Zaken heeft het beleid ten aanzien van wonen in de nabijheid van bestaande hoogspanningslijnen beschreven in zijn brieven van 16 april 2013 en 3 juli 2014 aan de Tweede Kamer (Kamerstukken 31 574, nrs. 29 en 36). De grondslag voor de concept-AMvB is opgenomen in het wetsvoorstel Voortgang energietransitie (Kamerstukken 34 627, nrs. 2 en 13). Dit wetsvoorstel geeft gemeenten en provincies de mogelijkheid om (delen van) hoogspanningslijnen te laten verplaatsen of onder de grond te laten brengen door de netbeheerder.

2. Wie zijn betrokken?

Deze concept-AMvB is opgesteld in overleg met provincies, gemeenten en netbeheerders. Provincies en gemeenten zijn betrokken vanwege hun bevoegdheden op gebied van ruimtelijke inrichting. De netbeheerders zijn betrokken omdat zij verantwoordelijk zijn voor en eigenaar zijn van de hoogspanningsverbindingen.

3. Wat is het probleem?

Omwonenden van hoogspanningslijnen maken zich zorgen over de risico's die hoogspanningslijnen met zich meebrengen. Het gaat hierbij met name om de elektromagnetische velden die rondom hoogspanningslijnen bestaan. Zoals hierboven gesteld, is er echter nooit een oorzakelijk verband aangetoond tussen magneetvelden en gezondheidsklachten. Ook zijn er zorgen over een eventuele waardevermindering van woonhuizen in de buurt van hoogspanningslijnen.

4. Wat is het doel?

Het doel van deze concept-AMvB is om een kostenverdeling vast te stellen tussen de netbeheerder en de decentrale overheden (provincies, gemeenten) die een hoogspanningslijn binnen bevolkingskernen onder de grond willen laten brengen of verplaatsen, alsmede enkele procedurele bepalingen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Bestaande hoogspanningslijnen zijn in het verleden met goedkeuring van overheden aangelegd. Indertijd werd er minder op gelet wat de afstand tot woningbouw was. Ook hebben overheden toestemming gegeven om woningen te bouwen in de buurt van bestaande hoogspanningslijnen. Hierdoor hebben overheden een gezamenlijke verantwoordelijkheid in deze.

6. Wat is het beste instrument?

Er is voor gekozen om een instrument in te zetten dat betrokken overheden de mogelijkheid geeft om bestaande hoogspanningslijnen te verplaatsen of onder de grond te brengen. Zij worden hiertoe niet verplicht, maar hebben de mogelijkheid gekregen om zelf een afweging te maken. Omdat het verzoek tot verplaatsing of verkabeling tot verplichtingen voor de netbeheerder leidt, is in het wetsvoorstel Voortgang energietransitie een wettelijke regeling voorgesteld (in de vorm van toevoeging van artikel 22a aan de Elektriciteitswet 1998). Deze AmvB stelt een kostenverdeling vast en bevat procedurele bepalingen voor de gevallen waarin een of meerdere decentrale overheden een hoogspanningslijn wensen te verplaatsen of verkabelen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De netbeheerder is verplicht om op verzoek van een gemeente en/of een provincie een haalbaarheidsonderzoek te laten uitvoeren. De gemeente en/of de provincie betaalt een bijdrage van (afhankelijk van de gemeentegrootte) 20 tot 25% van de kosten van het haalbaarheidsonderzoek en de daadwerkelijke uitvoering. De overige kosten kan de netbeheerder verrekenen in de transportkosten van elektriciteit. Berekend is dat als gevolg hiervan de elektriciteitsstarieven voor burgers in een periode van 15 jaar met een bedrag van maximaal € 1,30 per jaar kunnen oplopen, om daarna weer afgebouwd te worden. Voor een industriële gebruiker van gemiddelde grootte kan de energierekening volgens hetzelfde systeem stijgen tot maximaal € 15.000 per jaar en dan weer afnemen.